

Polasaí Bí Cineálta
Gaeilge 16_6_25.docx

Polasaí Bí Cineálta
Béarla 19_6_25.docx

GAELSCOIL RAIFFEIRÍ
Faiche an Aonaigh
Caisleán an Bharraigh,
Co. Mhaigh Eo
F23RC84

F:(094) 9024700
R: oifig@gsr.ie
www.gaelcoilraifteiri.ie
Rolla: 19832D

POLASAÍ: Riachtanais Speisialta Oideachais – Special Education Needs

Leagan:	3.0
Dáta daingnithe:	Meitheamh 2025
Dáta Athbhreithnithe:	Meán Fómhair 2027

Comhthéacs na Scoile

Tá Gaelscoil Raifteirí suite i mbaile Chaisleán an Bharraigh. Is bunscoil mheascaithe, lán-Ghaeilge agus Chaitliceach í a bhfuil eitis Caitliceach aici, agus tá sí faoi phátrúnacht an Ardeaspag Proinsias Ó Dufaigh, Ard-Deoise Thuama.

Tá 13 múinteoir sa scoil, lena n-áirítear:

- An príomhoide
- 9 múinteoir ranga príomhshrutha
- 3 mhúinteoir oideachais speisialta
- 3 Chúntóir Riachtanas Speisialta (CRS)

Tá leithdháileadh teagaisc Riachtanais Speisialta Oideachais Gaelscoil Raifteirí ag 70 uair an chloig (Meán Fómhair 2017/18), agus roinntear 5 uair an chloig le Scoil Náisiúnta Gort na Sceithe.

Ráiteas Misin

Is bunscoil mheascaithe, lán-Ghaeilge í Gaelscoil Raifteirí a oibríonn faoi rialacháin agus clár na Roinne Oideachais agus Eolaíochta.

Mar Ghaelscoil, tá sé mar aidhm againn meas ar ár gcultúr náisiúnta uathúil a chothú i measc ár ndaltaí trí dheiseanna a thabhairt dóibh taithí a fháil ar ghnéithe éagsúla dá n-oidhreacht.

Mar scoil Chaitliceach, leanaimid orainn ag maireachtáil, ag cleachtadh agus ag fógairt luachanna Críostaí, agus ag an am céanna, aithnímid agus léirimid meas ar chultúir, reiligiúin agus grúpaí eitneacha eile.

Leagaimid béim mhór ar fhorbairt iomlán acadaimh na bpáistí chun iad a ullmhú don oideachas leanúnach agus don fhoghlaim ar feadh an tsaoil. Baintear seo amach trí mhodhanna traidisiúnta agus nuálacha

teagaisc agus foghlama a chomhcheangal i gcuraclam leathan, arna sheachadadh taobh le réimse leathan gníomhaíochtaí seach-churaclaim.

Dírímid freisin ar fhorbairt spioradálta, mhorálta, mhothúchánach, shamhlaíoch, aeistéitiúil, shóisialta agus fhisiciúil na ndaltaí go léir a chothú.

Cothaímid atmaisféar ina léirítear meas ar gach duine agus cúram don domhan, rud a spreagann na páistí chun mothú freagrachta aonair a fhorbairt.

Cuirimid spiorad foirne agus comhoibriú chun cinn i measc gach comhpháirtí san oideachas: múinteoirí, daltaí, tuismitheoirí, bainistíocht na scoile, foireann tacaíochta agus an pobal níos leithne.

Réamhrá

Cruthaíodh an polasaí seo i gcomhairle leis an mBord Bainistíochta, Foireann Oideachais Speisialta, an Fhoireann Teagaisc agus Cúntóirí Riachtanas Speisialta i nGaelscoil Raifteirí. Cuireadh tús le cur i bhfeidhm an chéad bheartais RSO i mí Feabhra 2004. Rinneadh athbhreithniú air i Meán Fómhair 2013, Nollaig 2020 agus Bealtaine 2023. Cuirfear an polasaí leasaithe seo i bhfeidhm i mí Mheán Fómhair 2025, nuair a bheidh sé daingnithe ag an mBord Bainistíochta (BB).

Tá sé mar aidhm ag an bpolasaí RSO seo treoir phraiticiúil a sholáthar do mhúinteoirí, do thuismitheoirí agus do pháirtithe leasmhara eile maidir le tacaíocht éifeachtach foghlama a chur ar fáil do dhaltaí a bhfuil éachtaí ísle acu nó atá ag streachailt le deacrachtaí foghlama.

Díríonn an polasaí seo ar an bpróiseas a d'fhéadfadh múinteoirí a úsáid chun riachtanais speisialta oideachais dhaltaí aonair a aithint agus chun freastal orthu de réir mar a théann na riachtanais sin i bhfeidhm ar a bhfoghlaim agus ar a gcumas sóisialaithe. Tá an soláthar RSO againn treoraithe ag an gCreat Leanúnachais Tacaíochta a d'fhorbair NEPS (An Roinn Oideachais agus Scileanna, 2010).

Réasúnaíocht

- Tá sé mar aidhm ag an doiciméad beartais seo cur síos a dhéanamh ar sholáthar tacaíochta breise na scoile do dhaltaí a bhfuil Riachtanais Oideachais Speisialta (RSO) acu.
- Leagtar amach ann an fhealsúnacht a ghabhann leis an soláthar seo.
- Tá an beartas scríofa i gcomhthéacs na reachtaíochta atá liostaithe thíos.
- Is doiciméad oibre é an beartas agus déanfar athbhreithniú air gach ceithre bliana.
- Léiriú é an beartas seo ar an gcleachtas reatha atá againn.

Creat Dlíthiúil

Tá Gaelscoil Raifteirí tiomanta do sholáthar oideachais do gach dalta, agus tagraíonn sé do na hachtacháin seo a leanas maidir le daltaí a bhfuil RSO acu:

- An tAcht Oideachais (1998)
- An tAcht Leasa Oideachais (2000)
- An tAcht um Stádas Comhionann (2000)
- An Bille Oideachais do Dhaoine faoi Mhíchumas (2003)
- An tAcht Comhionannais (2004)

Tá an beartas seo dréachtaithe i gcomhthéacs:

- Treoirchiorclán an DES 64/2024 – Feidhmiú, cur i bhfeidhm agus leithdháileadh acmhainní SET

- Treoirlínte do Bhunscoileanna maidir le Tacú le Páistí a bhfuil Riachtanais Oideachais Speisialta acu i gnáthranganna
- Táscairí Cleachtais Éifeachtaí do Bhunscoileanna
- Treoirlínte CNCM do Bhunscoileanna
- Treoirlínte CNCM maidir leis an bPróiseas Plean Oideachais Aonair (2006)
- Treoirlínte NEPS: **Riachtanais Oideachais Speisialta – Leanúnachas Tacaíochta** do mhúinteoirí bunscoile

Cosaint Leanaí/Maoirseacht

- Má fhaigheann dalta tacaíocht ar bhonn duine le duine, tá sé de fhreagracht ar an múinteoir oideachais speisialta a chinntiú go bhfuil an dalta agus an múinteoir le feiceáil tríd an bpainéal gloine ar an doras/fuinneog.
- Mura bhfuil painéal gloine ann, ba chóir go bhfanfadh an doras ar oscailt.
- Má bhaintear daltaí ón seomra ranga le haghaidh tacaíochta, ba chóir don mhúinteoir oideachais speisialta na daltaí a bhailiú agus a thabhairt ar ais chuig an rang.
- Má tá rochtain ag dalta ar Chúntóir Riachtanas Speisialta (CRS), féadfaidh siad an dalta a thógáil amach ón rang má tá plean i bhfeidhm leis an múinteoir ranga (le haghaidh tuilleadh eolais, féach ar Bheartas Cosanta Leanaí agus Measúnú Riosca Cosanta Leanaí).

Aidhmeanna

Is é príomhaidhm Tacaíochta do Riachtanais Speisialta Oideachais i nGaelscoil Raifteirí freastal ar riachtanais aonair gach dalta ar bhealach uilechuimsitheach, chomh fada agus is féidir, is cuma an bhfuil riachtanais fhisiciúla, céadfacha, mhothúchána, iompraíochta, foghlama shonracha nó fhoriomlána acu.

Tá an soláthar Tacaíochta do Riachtanais Speisialta Oideachais dírithe ar na spriocanna seo a leanas:

- Acmhainní teagaisc speisialta a chur i leith soláthar breise teagaisc i Litearthacht/Teanga Bhéil (Béarla/Gaeilge) agus/nó Mata do pháistí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu.
- An teagasc speisialta a bhunú ar ocht bprionsabal lárnacha a chothaíonn uilechuimsitheacht agus folláine do gach páiste le riachtanais speisialta.
- Ról agus freagrachtaí soiléire a shainiú maidir le soláthar tacaíochta san oideachas speisialta.
- An Creat Leanúnachais Tacaíochta a úsáid chun tacú le haitheantas, soláthar agus monatóireacht a dhéanamh ar riachtanais oideachais speisialta daltaí.
- Monatóireacht agus taifead a dhéanamh ar leithdháileadh agus imscaradh tacaíochtaí teagaisc speisialta ag gach leibhéal den Leanúnachas Tacaíochta.
- Cur chuige réitigh fadhbanna a chur i bhfeidhm chun a chinntiú go n-aithnítear riachtanais speisialta oideachais agus go ndéantar freastal orthu trí phróiseas struchtúrtha.
- Cur chuige comhoibríoch agus iomlánaíoch a úsáid, áit a n-oibríonn múinteoirí, tuismitheoirí, páistí agus gairmithe le chéile chun freastal ar riachtanais an linbh.
- Pleanáil atá dírithe ar an bpáiste a chur chun feidhme, áit a bhfuil tuairimí agus mianta an pháiste lárnach i gcinntí a bhaineann lena gcuid oideachais agus pleananna tacaíochta.
- Maoiniú agus freagracht shoiléir a chinntiú, áit a gcoinníonn Gaelscoil Raifteirí taifid agus monatóireacht ar úsáid acmhainní teagaisc speisialta, faoi mhaoirseacht an Bhoird Bainistíochta agus Bhainistíocht na Scoile.

Trí na prionsabail seo a chur i bhfeidhm, cinntítear go bhfuil córas tacaíochta cuimsitheach, éifeachtach agus freagrúil ag Gaelscoil Raifteirí chun freastal ar gach dalta agus a riachtanais ar bhealach cothrom agus oiriúnach

Na Prionsabail lena mBuntacaítear leis an tSamhail um Theagasc Oideachais Speisialta

Tá an múnla teagasc san oideachas speisialta bunaithe ar ocht bprionsabal lárnacha a mhúnlaíonn cur i bhfeidhm na gcóras, na struchtúr, na gcleachtas agus na mbeartas i scoileanna. Cinntíonn na prionsabail seo go bhfuil an córas oideachais cuimsitheach agus freagrúil do riachtanais gach dalta, lena n-áirítear daltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Seo achoimre ar gach prionsabal:

- 1. Córas Cuimsitheach Oideachais:** Leagann an prionsabal seo béim ar thábhacht an chórais oideachais a ghlacann le héagsúlacht agus a aithníonn agus a thugann luach ar an éagsúlacht. Tá sé mar aidhm ag an gcóras bacainní ar rochtain, rannpháirtíocht agus gnóthachtáil do gach dalta, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, a bhaint.
- 2. Cultúr Cuimsitheach Scoile:** Ciallaíonn cultúr cuimsitheach scoile go nglacann an pobal scoile iomlán freagracht as an gcuimsiú. Leagann an prionsabal seo béim ar thábhacht timpeallachta a chruthú ina mbraitheann gach dalta go bhfuil siad mar chuid lárnach den phobal scoile agus go bhfuil luach orthu. Tá sé mar aidhm aige a chinntiú go bhfuil daltaí in ann páirt a ghlacadh agus a ngnóthachtáil a uasmhéadú in socruithe príomhshrutha oideachais.
- 3. Comhoibriú:** Cuimsíonn comhoibriú cur chuige scoile uile, áit a n-oibríonn daltaí, múinteoirí agus tuismitheoirí/caomhnóirí le chéile chun tacú le páistí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Spreagann sé obair foirne agus comhroinnt faisnéise chun a chinntiú go gcloítear le riachtanais an pháiste ar bhealach aontaithe.
- 4. Folláine:** Tá folláine lárnach i saol oideachais gach páiste. Leagann an prionsabal seo béim ar thábhacht an bhraistint muintearais agus ceangail laistigh den phobal scoile. Ba cheart go léireofaí fócas ar fholláine i mbeartais, i bpleanáil agus i gcleachtas na scoile chun tacú le riachtanais shóisialta agus mhothúcháinacha na bpáistí.
- 5. Rannpháirtíocht agus Rannpháirteachas:** Cinntíonn an prionsabal seo go dtógtar tuairimí na bpáistí san áireamh i ngach gné a bhaineann leo. Dearadh beartais agus cleachtais scoile chun tacú le rannpháirtíocht chuspóireach páistí ina bhfoghlaím agus i saol na scoile, rud a chuireann ar a gcumas cur le timpeallacht na scoile ar bhealach bríoch.
- 6. Dírithe ar an bPáiste agus bunaithe ar Riachtanais:** Úsáideann scoileanna creatlach an Chontanam Tacaíochta agus an próiseas réitithe fadhbanna chun riachtanais speisialta oideachais na bpáistí a aithint, a fhreagairt agus a mhonatóireacht. Aithnítear go bhfuil na riachtanais seo ar chontanam, ó éadrom go suntasach, agus gur féidir leo a bheith sealadach nó buan. Aithníonn an prionsabal seo freisin go bhféadfadh riachtanais na bpáistí athrú le himeacht ama agus go gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu go solúbtha.
- 7. Cleachtas agus Torthaí atá Bunaithe ar Fhianaise:** Tá idirghabhálacha agus tacaíochtaí bunaithe ar chleachtais atá cruthaithe ag taighde agus déantar iad a oiriúnú do láidreachtaí foghlama agus riachtanais an pháiste. Cinntíonn an prionsabal seo go mbíonn straitéisí oideachais bunaithe ar fhianaise agus go ndéantar monatóireacht ar thorthaí bunaithe ar fhreagairt an pháiste ar na hidirghabhálacha atá dírithe air.
- 8. Rialachas agus Cuntasacht:** Tá scoileanna freagrach as leithdháileadh agus úsáid chuí na n-acmhainní don oideachas speisialta. Leagann an prionsabal seo béim ar an ngá atá le scoileanna cloí le reachtaíocht agus treoirlínte ábhartha na roinne chun a chinntiú go n-úsáidtear na hacmhainní a chuirtear

ar fáil go héifeachtach agus go héifeachtúil chun riachtanais leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu a chomhlíonadh.

Tá na prionsabail seo bunúsach chun timpeallacht oideachais chuimsitheach, thacúil agus fhreagrúil a chruthú a fhreastalaíonn ar riachtanais ilchineálacha gach foghlaimeora. Treoraíonn siad cur i bhfeidhm chleachtais teagaisc an oideachais speisialta agus forbairt leanúnach na gcóras laistigh de scoileanna chun a chinntiú go dtugtar tacaíocht éifeachtach do gach páiste, go háirithe iad siúd a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu.

Iontráil Daltaí le RSO

Aithníonn an Roinn Oideachais an dul chun cinn suntasach atá déanta ag scoileanna maidir le cleachtais chuimsitheacha a fhorbairt agus tacaíocht foghlama a sholáthar do dhaltai a bhfuil riachtanais speisialta acu i scoileanna príomhshrutha. Aithnítear freisin go bhféadfadh líon beag daltaí, a bhfuil riachtanais mhóra agus bhuana acu, timpeallacht níos speisialaithe a bheith ag teastáil uathu (m.sh. rang speisialta nó socrú i scoil speisialta).

Tá sé mar aidhm ag Gaelscoil Raifteirí freastal ar riachtanais gach dalta a dteastaíonn ó thuismitheoirí iad a chlárú sa scoil, fad is atá áit ar fáil agus go gcomhlíontar na critéir iontrála. Deir an tAcht um Oideachas do Dhaoine faoi Mhíchumas 2004 go bhfuil **"ceart ag gach páiste freastal ar an scoil is oiriúnaí dá riachtanais iomlána"**. Ní dhiúltófar iontráil do Ghaelscoil Raifteirí do pháiste ar bhonn RSO amháin, ach amháin i gcás go bhfuil an soláthar riachtanach neamh-chomhoiriúnach leis an méid atá ar fáil sa scoil. Na gnéithe den pholasaí Iontrála a bhaineann le daltaí le RSO:

- Tá sé de cheart ag an mBord Bainistíochta, trína bpríomhoide, cóip de thuairisc leighis/síceolaíocht/síciatrach/OT/Teiripe Teanga agus Urlabhra/Fisiteiripe/Pleananna Tacaíochta Iompraíochta/Pleananna Tacaíochta Scoile/Tuairiscí Scoile an pháiste a iarraidh.
- Mura bhfuil tuairisc ar fáil, féadfar a iarraidh go ndéanfaí measúnú ar an bpáiste láithreach.
- Is é aidhm na tuairisce measúnaithe cabhrú leis an scoil riachtanais oideachais agus oiliúna an pháiste a aithint agus an soláthar riachtanach a phleanáil.
- Tar éis na dtuairiscí a fháil, déanfaidh an Bord Bainistíochta measúnú ar conas is féidir riachtanais an pháiste a chomhlíonadh laistigh den scoil.

Róil agus Freagrachtaí

Éilíonn tacaíocht foghlama éifeachtach comhoibriú agus comhairliúchán ardleibhéil idir an Bord Bainistíochta, an Príomhoide, an Fhoireann RSO, Múinteoirí Ranga, Tuismitheoirí agus gairmithe ábhartha. Leagtar amach thíos na róil agus na freagrachtaí atá ag gach duine acu.

Ról an Bhoird Bhainistíochta:

Tá an Bord Bainistíochta freagrach as foriomlán an tsoláthair oideachais do gach dalta, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu. Áirítear ar na príomhfheagrachtaí:

1. Comhlíonadh Dlíthiúil

- A chinntiú go gcomhlíonann an scoil a cuid dualgas faoin reachtaíocht oideachais ábhartha chun oideachas uilechuimsitheach a áirithiú.

2. Bainistiú agus Leithdháileadh Acmhainní

- A chinntiú go n-úsáidtear acmhainní teagaisc speisialta go heisiach chun tacú le páistí a bhfuil riachtanais speisialta acu.
- Ullmhúchán roimh ré a éascú chun rannpháirtíocht éifeachtach na bpáistí seo a chinntiú.

- Bainistiú cuí a dhéanamh ar acmhainní mar deontais, foireann, agus ábhair teagaisc, le bearta cuntasachta soiléire i bhfeidhm.
- Deimhniú bliantúil a éileamh ón bpríomhoide maidir le húsáid chuí na n-acmhainní speisialta seo.
- Comhaid Tacaíochta Mac Léinn agus Sceideal Imscaradh Múinteoirí Oideachais Speisialta a úsáid chun úsáid tacaíochtaí speisialta a thaifeadh agus a rianú.
- 3. Maoirseacht ar Bheartas agus Curaclam
- Beartas scoile a fhoilsiú agus a chothabháil maidir le hoideachas leanaí a bhfuil riachtanais speisialta acu, lena n-áirítear straitéisí iontrála, rannpháirtíochta, aitheantais, agus forálaithe.
- Athbhreithniú tréimhsiúil ar an gcuraclam a dhéanamh chun a chinntiú go bhfuil clár oideachais oiriúnach ar fáil do gach dalta.
- 4. Plean Feabhsúcháin Scoile (PFS)
- Plean Feabhsúcháin Scoile a ullmhú agus a chothabháil, ag leagan amach réimsí le feabhsú, cuspóirí, agus bearta chun cothromas i rochtain agus rannpháirtíocht daltaí le riachtanais speisialta a fheabhsú.
- 5. Féinmheastóireacht Scoile (FMS)
- Maoirseacht a dhéanamh ar rannpháirtíocht na scoile sa phróiseas Féinmheastóireachta Scoile (FMS), ag baint úsáide as creatlacha mar *Looking at Our School (LAOS)* chun:
 - Cleachtais reatha a athbhreithniú.
 - Láidreachtaí agus réimsí le feabhsú a aithint.
 - Eispéiris foghlama uilechuimsitheacha a fheabhsú do gach dalta.

Tríd an gcur chuige seo, cinntíonn an Bord Bainistíochta go bhfaigheann gach dalta an tacaíocht chuí laistigh de thimpeallacht uilechuimsitheach a chothaíonn a bhfás acadúil agus sóisialta.

Ról an Phríomhoide

De réir na dTreoirínte do Bhunscoileanna, Ag Tacú le Leanaí I Ranganna Príomhshrutha a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais (2024, p.21) tá an phríomhfhreagracht ar an bpríomhoide as oideachas na bpáistí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta acu. Tá ról lárnach ag an bpríomhoide i gcur i bhfeidhm agus i bhfógairt polasaithe uile-scoile atá lena dtacaíonn sé le foghlaim gach dalta, lena n-áirítear iad siúd le riachtanais oideachais speisialta. Déanann sé/sí samhail agus forbraíonn sé/sí acmhainneacht an fhoireann maidir le cleachtais chuimsitheacha agus déanann sé/sí cinnte go bhfuil an Bord Bainistíochta ar an eolas faoi na hacmhainní oideachais speisialta. Ceadaíonn an príomhoide an fhorbairt acmhainní agus déanann sé/sí cinnte go bhfaigheann na daltaí atá ag iarraidh an tacaíocht is mó an tacaíocht is airde.

Imríonn an príomhoide ról criticiúil i dtaobh oideachais chuimsitheach do gach dalta, go háirithe do na daltaí le riachtanais oideachais speisialta. Áirítear leis na freagrachtaí seo a leanas:

- Forbairt, cur i bhfeidhm agus athbhreithniú polasaithe uile-scoile chuimsitheacha.
- Riaradh na measúnachtaí agus scagtha chun laigeachtaí, riachtanais agus suimeanna na ndaltaí a aithint.
- Tacaíocht do aistriúcháin réidh do dhaltaí le riachtanais speisialta idir foghlaim luath, bunscoile agus iar-bhunscoile.
- Ceangail múinteoirí inniúla le ról oideachais speisialta.
- Éascaíonn comhoibriú idir múinteoirí oideachais speisialta agus múinteoirí seomra ranga le haghaidh leanúnachas i dtacaíocht do dhaltáí.
- Tacaíocht do foghlaim ghairmiúil do mhúinteoirí chun cleachtais oideachais chuimsitheacha a fheabhsú.
- Méadú ar an spreagadh do mhúinteoirí oideachais speisialta chun clár forbartha gairmiúla a leanúint.
- Ról agus freagrachtaí gach ball foirne scoile, lena n-áirítear múinteoirí ranga, múinteoirí oideachais speisialta, agus cúnamh speisialta do riachtanais (SNAanna), a shainiú go soiléir.

- Méadú ar an roinnt eolais speisialtóireachta chun cultúr chuimsitheach uile-scoile a neartú.
- Cuir i bhfeidhm nósanna imeachta chun rannpháirtíocht bhríomhar tuismitheoirí, daltaí agus gairmithe seachtracha.
- Déan cinnte go nuashonraítear an Plean Soláthair Scoile do Leanaí le Riachtanais Oideachais Speisialta go rialta.
- Doiciméadú riachtanais na ndaltaí atá ag fáil tacaíochta breise i gComhad Tacaíochta Dalta.
- Forbairt agus cothabháil Pleananna Tacaíochta Seomra/Rang sa Chomhad Tacaíochta Dalta do gach dalta ar éagsúlacht leibhéil tacaíochta.
- Aistriú ama do mhúinteoirí oideachais speisialta chun measúnachtaí a dhéanamh, dul i ngleic le dul chun cinn, agus tacaíocht a chomhordú agus iad ag laghdú tionchair ama teagaisc dhíreach.

Trí na hiarrachtaí seo, déanann an príomhoide cinnte go bhfaigheann na daltaí le riachtanais oideachais speisialta tacaíocht dírithe agus ard-chaighdeán i gcomhthéacs scoile chuimsitheach.

Ról na Foirne Oideachais Speisialta

Soláthraíonn an fhoireann oideachais speisialta tacaíocht bhreise do pháistí le riachtanais speisialta oideachais (RSO) i nGaelscoil Raifteirí. Ceannaireann siad agus samhlaíonn siad caighdeáin ardais soláthair, ag baint úsáide as réimse leathan modhanna teagaisc agus acmhainní chun riachtanais éagsúla a chomhlíonadh. Áiríonn sé seo teagasc foirne, tacaíocht i ngrúpaí beaga, agus teagasc aonair. Áirítear lena gcúraimí tábhachtacha:

• Cultúr Cuimsitheach Scoile

- Cur le forbairt cultúr cuimsitheach scoile, luachanna, agus polasaithe.
- Cuir chun cinn cur chuige múinteoireachta atá dírithe ar chosc agus réamhchúraim ar fud na scoile.

• Tacaíocht agus Aitheantas

- Ceannaireacht maidir le haithint páistí le RSO agus tacaíocht a sholáthar trí úsáid a bhaint as an bpróiseas Leanúntais Tacaíochta.
- Comhoibriú leis an bpríomhoide agus múinteoirí ranga chun Pleananna Tacaíochta do dhaltaí a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm do pháistí atá ag leibhéil Tacaíochta na Scoile.

• Comhoibriú

- Obair go dlúth leis na múinteoirí ranga, na tuismitheoirí, an páiste, gníomhaireachtaí seachtracha, agus gairmithe eile ábhartha chun tacú le daltaí RSO.
- Cumarsáid agus roinnt eolas faoi dhaltaí le RSO chun tacaíocht éifeachtach a chinntiú.

• Aistrithe agus Monatóireacht

- Tacaíocht le haistrithe do dhaltaí le RSO.
- Úsáid a bhaint as modhanna bunaithe ar fhianaise chun freagairtí do idirghabhálacha a monatóireacht agus tacaíocht a choigeartú de réir mar is gá.

• Fhorbairt Ghairmiúil

- Gníomhú i bhfoghlaim ghairmiúil múinteora (TPL) chun eolas agus scileanna a fheabhsú i gcuraclam RSO.

➤ Machnamh a dhéanamh agus cleachtais teagaisc pearsanta a fheabhsú chun soláthar ardcháilíochta a chinntiú.

- Plé agus Comhoibriú

➤ Pleanáil agus ullmhú straitéisí tacaíochta atá oiriúnaithe do riachtanais ar leith gach páiste, agus iad ag léiriú spriocanna a bPlean Tacaíochta do dhaltai.

➤ Cinnireacht a ghlacadh i gcomhoibriú agus athbhreithniú tacaíochta nuair a bhíonn níos mó ná múinteoir oideachais speisialta amháin i gceist.

Téann múinteoirí oideachais speisialta i bhfeidhm mar chuid lárnach i gcinntiú go bhfaigheann daltaí le RSO tacaíocht spriocdhírthe, chuí chun a rannpháirtíochta agus foghlama a fheabhsú i gcomhthéacs an ranga príomhúil.

Ról an Mhúinteora Ranga

Tá freagracht iomlán ar an múinteoir ranga as dul chun cinn gach dalta ina rang, lena n-áirítear daltaí a bhfuil riachtanais speisialta acu (Treoirlínte do Bhunscoileanna Ag Tacú le Leanaí i Ranganna Príomhshrutha a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais Acu lch. 23 Nollaig 2024). Cuimsíonn a ról úsáid a bhaint as modhanna múinteoireachta atá oiriúnaithe, an soláthar áirithe acmhainní, agus cur i bhfeidhm na bearta atá dírithe ar an tacaíocht a thabhairt do fhorbairt acadúil, shóisialta agus mhothúchánach na ndaltaí. Na príomhfhreagrachtaí atá acu ná:

- Oiriúnú na Múinteoireachta agus an Foghlama

➤ Struchtúr, ábhar, luas agus modhanna múinteoireachta a mhodhnú.

➤ Téarmaíocht agus tacaíochtaí amhairc a úsáid chun foghlaim a fheabhsú.

➤ Tascanna a phearsanú chun freastal ar láidreachtaí agus suimeanna na ndaltaí.

- Éascaíocht na hIonchuimsithe

➤ Úsáid a bhaint as foghlaim comhoibríoch, gníomhaíochtaí réiteach fadhbanna agus obair ghrúpa.

➤ Cur i bhfeidhm idirghabhálacha atá dírithe ar fhorbairt shóisialta agus mhothúchánach.

- Tacaíocht do Riachtanais Shonracha

➤ Láidir, láidreachtaí agus riachtanais foghlama na ndaltaí a aithint trí mheasúnú.

➤ Pléisiúnaí agus cur i bhfeidhm na bpleananna tacaíochta sa seomra ranga do dhaltai a dteastaíonn tacaíocht bhreise uathu.

➤ Obair le Cúntóirí Riachtanas Speisialta (CRS) le plan pearsanta dalta (PPD) a fhorbairt do dhaltai le rochtain CRS agus iad seo a uaslódáil chuig Aladdin (Aguisín 8).

➤ Cuntas a choinneáil ar idirghabhálacha agus dul chun cinn i gComhad Tacaíochta Dalta.

➤ An t-amchlár ranga a choigeartú chun a chinntiú nach mbeidh daltaí atá ag fáil teagasc breise as láthair don ábhar/gníomhaíocht céanna gach uair nó ranganna OSPS riachtanacha.

- Comhoibriú agus Forbairt Ghairmiúil

➤ Obair le príomhoidí, múinteoirí speisialta, cúntóirí riachtanais speisialta atá ceaptha do dhaltai ina gcúrsaí, tuismitheoirí agus gairmithe seachtracha.

➤ Glacadh le foghlaim ghairmiúil múinteoirí (TPL) chun an t-eolas faoi RSO a fheabhsú.

- Áirithiú Inrochtaineachta agus Rannpháirtíochta
- Úsáid foghlaim gníomhach, teagasc grúpa beag agus múineadh le foirmeacha tacaíochta.
- Modhanna teagaisc a oiriúnú chun leagan amach níos fearr a thabhairt do roghanna foghlama éagsúla.

Imríonn múinteoirí ranga ról ríthábhachtach i gcur chun cinn cultúir foghlama ionchuimsitheach agus tacúil do gach dalta, ag cinntiú go gcomhlíontar a riachtanais oideachais agus forbartha.

Ról an Chúntóra Riachtanas Speisialta (CRS)

Déantar dualgais an Chúntóra Riachtanas Speisialta (CRS) de réir threoirlínte na Roinne Oideachais agus Eolaíochta do Chúntóirí Riachtanas Speisialta agus faoi threoir an phríomhoide/mhúinteora ranga. Freastalóidh an CRS ar riachtanais chúraim na ndaltaí RSO a bhfuil sé/sí sannaithe dóibh (Ciorclán 0030/2014).

Is é cuspóir an scéim CRS tacaíocht a sholáthar do na riachtanais chúraim bhreise suntasacha atá ag roinnt daltaí le riachtanais speisialta oideachais. D'fhéadfadh na Riachtanais Chúraim Bhunúsacha (Ciorclán 30/2014) a áireamh:

- Cabhair le beathú: I gcás dalta a bhfuil riachtanais speisialta aige/aici agus a dteastaíonn cúnamh fásta uaidh/uaithi, i gcás ina gcuirfeadh méid an chúnaimh isteach go mór ar ghnáth-am teagaisc.
- Riarachán cógais i gcásanna éigeandála i gcomhaontú le tuismitheoirí agus faoi réir Phlean Cúraim Sláinte an linbh; I gcás dalta a dteastaíonn cúnamh fásta uaidh/uaithi chun cógas a ghlacadh agus i gcás ina gcuirfeadh méid an chúnaimh isteach go mór ar ghnáth-am teagaisc.
- Cabhair le dul chuig an leithreas agus le sláinteachas ginearálta: I gcás dalta nach bhfuil in ann dul chuig an leithreas go neamhspleách, agus go dtí go mbeidh siad in ann é sin a dhéanamh.
- Cabhair le soghluaisteacht agus treoshuíomh: Ar bhonn leanúnach, lena n-áirítear cabhrú le dalta/daltaí rochtain a fháil ar an scoil, an seomra ranga, iompar scoile, nó cuidiú le dalta constaicí a sheachaint laistigh nó timpeall na scoile. (Ba cheart gach iarracht a dhéanamh neamhspleáchas a chothú, m.sh., constaicí a bhaint).
- Cuidiú le múinteoirí maoirseacht a dhéanamh sa seomra ranga, sa chlós agus ar thailte na scoile: Le linn am sosa, tionóil agus scaoilte, lena n-áirítear cabhair le teacht agus imeacht ón scoil do dhaltaí le riachtanais speisialta, i gcás go léiríonn an scoil nach féidir lena hacmhainní teagasc reatha an mhaoirseacht sin a éascú.
- Riachtanais chúraim nach mbaineann le hoiliúint altranais ach a bhaineann le riochtaí míochaine ar leith: Mar shampla, urghabhálacha epileptic go minic nó do dhaltaí a bhfuil sláinte leochaileach acu.
- Riachtanais chúraim a dteastaíonn idirghabhálacha minic uathu, lena n-áirítear dalta a tharraingt amach as an seomra ranga nuair is gá: D'fhéadfadh sé seo a bheith ar chúiseanna sábháilteachta nó cúraim phearsanta, nó i gcás ina mbeadh ar dhalta an seomra ranga a fhágáil go minic ar chúiseanna sláinte nó mar gheall ar imní mhothúchánach.
- Cuidiú le bogadh agus ardú daltaí, chomh maith le hoibriú crannáin agus trealaimh.
- Cabhair le deacrachtaí cumarsáide tromchúiseacha: Lena n-áirítear rochtain a chumasú ar an gcuraclam do dhaltaí a bhfuil míchumais fhisiciúla nó riachtanais céadfacha acu, chomh maith leo siúd a bhfuil deacrachtaí suntasacha sóisialta agus mothúchánacha aitheanta acu. Faoi threoir an mhúinteora, d'fhéadfadh sé seo tacaíocht le trealamh teicneolaíochta cúnta, clóscríbhneoireacht, scríbhneoireacht lámhleabhar, tacaíocht le haistriú idir gníomhaíochtaí nó maoirseacht le linn am sosa agus ag scaoileadh.

Tá an liosta táscach de thascanna cúraim thánaisteacha (Ciorclán 30/2014) a dhéanann Cúntóirí Riachtanas Speisialta (CRSanna) go minic liostaithe thíos. Níl an liosta seo cinntitheach agus léiríonn sé na tascanna a bhfuil cur síos orthu i gCiorcláin 08/02 agus 71/2011. I measc na dtascanna tacaíochta gaolmhara a d'fhéadfaí a dhéanamh tá:

- Ullmhú agus glanadh spásanna oibre agus seomraí ranga, nó cabhrú le dalta nach bhfuil in ann na tascanna seo a dhéanamh go fisiciúil chun spás oibre a ullmhú agus a ghlanadh, ábhair a chur i láthair, obair a thaispeáint, nó aistriú ó ghníomhaíocht ceachta amháin go ceann eile. Cuidiú le glanadh ábhair teagaisc.
- Cabhair le forbairt Phleananna Cúraim Daltaí do dhaltaí le Riachtanais Speisialta Oideachais, go háirithe le plean cúraim a fhorbairt chun freastal ar riachtanais chúraim an dalta lena mbaineann agus athbhreithniú a dhéanamh ar na pleananna sin.
- Cuidiú le Múinteoirí agus/nó leis an bPríomhoide maidir le coimeád dialainne agus córais monatóireachta cúraim do dhaltaí, lena n-áirítear sonraí tinrimh agus riachtanais chúraim. Cuidiú le hullmhú comhad scoile agus ábhair a bhaineann leis an gcúnamh agus an tacaíocht a theastaíonn ó dhaltaí le riachtanais speisialta sa rang.
- Pleanáil d'imeachtaí agus do ranganna ina bhféadfadh riachtanais chúraim bhreise a bheith ann do ghníomhaíochtaí áirithe, teagmháil le Múinteoirí Ranga agus múinteoirí eile mar an Múinteoir Oideachais Speisialta agus an Príomhoide, freastal ar chruinnithe le Tuismitheoirí, SENO, Síceolaithe NEPS, nó cruinnithe foirne scoile le comhaontú agus treoir an Mhúinteora Ranga/Phríomhoide.
- Cuidiú chun rochtain a thabhairt do dhalta ar theiripe nó ar chlár síceo-oideachais, mar shampla bainistiú feirge nó ranganna scileanna sóisialta, faoi threoir pearsanra cáilithe, lena n-áirítear Múinteoirí Ranga nó Múinteoirí Tacaíochta.
- Cuidiú le daltaí freastal ar imeachtaí lasmuigh den scoil nó páirt a ghlacadh iontu: mar shiúlóidí nó cuairteanna, i gcás nach féidir leis an bhfoireann teagaisc an chabhair seo a sholáthar.
- Freastal ar chúrsaí oiliúna/seimineáir, nuair is féidir, mar a mholann an Bord Bainistíochta.
- A chinntiú go bhfuil sábháilteacht na ndaltaí RSO sa chlós scoile ráthaithe, agus a bheith i láthair le linn sosanna clóis in éineacht leis na múinteoirí atá ar dualgas.

Tuismitheoirí/Caomhnóirí

Tá comhoibriú agus comhroinnt faisnéise ábhartha idir an baile agus an scoil ina n-eilimintí riachtanacha dár bpolasaí SEN. Tá cur amach ar leith ag tuismitheoirí/caomhnóirí ar a gcuid páistí agus is féidir leo cur go mór lena bhfoghlaim. Oibríonn an scoil beartas dorais oscailte, agus bíonn múinteoirí i dteagmháil rialta le tuismitheoirí aon linbh atá ag streachailt le deacrachtaí leanúnacha. Tá fáilte roimh thuismitheoirí coinne a dhéanamh chun bualadh le múinteoirí ag am cuí.

Iarrtar ar Thuismitheoirí/Caomhnóirí:

- Aon fhaisnéis agus tuairiscí atá ar feitheamh nó ar fáil ó ghairmithe sláinte a roinnt, chomh maith lena n-íomní faoi fhorbairt a linbh (Aguisín 5).
- Tacú le hobair na scoile agus an múinteoir ranga a choinneáil ar an eolas faoi dhul chun cinn agus dúshláin foghlama a linbh.
- Freastal ar chruinnithe pleanála eagraithe ag an múinteoir ranga nó ag an bhfoireann RSO maidir lena p(h)áiste.
- Má aithnítear, tar éis measúnaithe diagnóiseach, go dteastaíonn teagasc forlíontach óna p(h)áiste, ba chóir do thuismitheoirí freastal ar chruinniú leis an Múinteoir Tacaíochta chun:
 - Plé a dhéanamh ar thorthaí an mheasúnaithe.
 - Plé a dhéanamh ar na spriocanna foghlama sa Phlean Tacaíochta don pháiste.
 - Plé a dhéanamh ar conas is féidir na spriocanna seo a bhaint amach sa bhaile.
 - Toiliú i scríbhinn a sholáthar le go bhféadfaí a lp(h)áiste a tharraingt amach ón rang le haghaidh teagasc forlíontach (Aguisíní 3 & 4).
- I gcás go bhfuil a leanbh ag fáil teagaisc fhorlíontaigh ó Mhúinteoir Tacaíochta, ba chóir do Thuismitheoirí:

- Dul chun cinn a linbh a phlé leis an Múinteoir Tacaíochta ag deireadh gach téarma teagaisc, agus, i gcás go leanfar leis an teagasc forlíontach, na spriocanna foghlama athbhreithnithe agus na gníomhaíochtaí sa Phlean Tacaíochta a phlé.
- Ag deireadh an teagaisc fhorlíontaigh, plé a dhéanamh leis na múinteoirí faoi conas is féidir leanúint le riachtanais foghlama a linbh a chomhlíonadh ar scoil agus sa bhaile.

Rannpháirtíocht na nDaltaí

Baineann buntáistí móra le rannpháirtíocht ghníomhach na ndaltaí ina n-oideachas féin, go háirithe do dhaltaí a bhfuil riachtanais speisialta acu. Féadann sé seo cabhrú lena dtorthaí acadúla, sóisialta agus mothúchána.

Beidh ról ag an dalta le RSO i nGaelscoil Raifteirí mar pháirtí gníomhach ina fhoghlaim féin. Braitheann an méid a bheidh i gceist leis seo ar neart agus riachtanais an dalta (Aguisín 6).

Ról Gníomhaireachtaí agus Comhlachtaí Seachtracha

Bíonn ár scoil i dteagmháil le gairmithe seachtracha mar:

- Síceolaithe NEPS
- Eagraí Riachtanas Speisialta Oideachais (SENO)
- Seirbhís Tacaíochta an Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta (NCSE)
- Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (HSE)
- Túsla
- An Cigireacht

d'fhonn an soláthar d'fhoghlaimoirí le riachtanais speisialta a bharrfheabhsú ag leibhéal an dalta aonair, an ghrúpa nó na scoile ina hiomláine. Tá sé seo thar a bheith tábhachtach do dhaltaí a bhfuil riachtanais shuntasacha, leanúnacha acu, agus a mbíonn tairbhe acu as cur chuige ildisciplíneach chun riachtanais a shainaithint agus idirghabhálacha a fhorbairt.

Aithnímid go bhfuil gá le seirbhísí sláinte agus oideachais araon ag go leor daltaí. Dá bhrí sin, bíonn muid i dteagmháil le seirbhísí sláinte, cuirimid lenár measúnuithe agus lenár gcúnamh, agus éascaímid cruinnithe idir tuismitheoirí agus seirbhísí tacaíochta éagsúla. Déanaimid ár ndícheall moltaí ábhartha ó ghairmithe sláinte a ionchorprú agus pleananna tacaíochta a fhorbairt ag gach leibhéal den Chontanam Tacaíochta.

Pleanáil agus Idirghabháil Uile-Scoile

Tugann an cur chuige uile-scoile le chéile comhoibriú agus comhairliúchán le tuismitheoirí, daltaí, Cúntóirí Riachtanas Speisialta (CRSanna), múinteoirí ranga, múinteoirí SET agus an Príomhoide chun foghlaim, iompar agus folláine na ndaltaí a fheabhsú. Áiríonn sé próiseas machnaimh, pleanála agus athbhreithnithe ar bheartais agus ar chleachtais, chomh maith le measúnú ar an gcaoi a n-aithníonn an scoil daltaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, ar na hidirghabhálacha a chuirtear i bhfeidhm chun freastal ar a gcuid riachtanas, agus ar an gcaoi a ndéantar torthaí na n-idirghabhálacha sin a thomhas agus a mhonatóireacht. Díríonn an cur chuige uile-scoile i nGaelscoil Raifteirí ar an raon iomlán riachtanas – ó riachtanais éadroma agus thréimhsiúla go deacrachtaí tromchúiseacha agus buana (mar shampla, deacrachtaí suntasacha foghlama, céadfacha, fisiciúla, cumarsáide, sóisialta, mothúchána agus iompraíochta).

Maidir le páistí a bhfuil riachtanais EAL acu agus atá ag freastal ar an scoil, tá clár EAL i bhfeidhm chun scileanna teanga Béarla a fhorbairt—ó bhéal, sa léitheoireacht agus scríbhneoireacht—ionas go mbainfidh siad leibhéal líofachta amach atá cosúil le leibhéal cainteoirí dúchais, agus cumas gach páiste á chur san áireamh. Is aidhm thánaisteach den chlár tacaíocht a thabhairt dá n-ionchuimsiú i saol na scoile agus sa phobal níos leithne atá ag úsáid na Béarla [Féach ar an bpolasaí EAL].

Bainistíocht Iompraíochta

I gcúinsí eisceachtúla ina n-aithnítear go bhfuil dalta le riachtanais speisialta oideachais ag cruthú riosca Sláinte agus Sábháilteachta dóibh féin nó do dhaoine eile, cuirfear Plean Bainistíochta Géarchéime i bhfeidhm.

Maidir le leanaí a léiríonn iompar dúshlánach, úsáidtear foirm ABC chun an cineál, an mhinicíocht agus fad an iompar a rianú. Úsáidtear an fhaisnéis seo ansin chun Plean Tacaíochta Iompair a cheapadh, a bheidh saincheaptha de réir riachtanais an linbh aonair (Aguisín 9).

Cláir Luath-Idirghabhála agus Cosc

Agus an múnla leithroinnte athbhreithnithe á cur i bhfeidhm chun freastal ar riachtanais daltaí le riachtanais speisialta oideachais, tá cur chuige uile-scoile glactha ag Gaelscoil Raifteirí maidir le planáil agus cur i bhfeidhm clár luathidirghabhála agus coscáithe.

Baineann an cur chuige uile-scoile le comhoibriú agus comhairliúchán le tuismitheoirí, daltaí, CRSanna, Múinteoirí Ranga, MOS agus an Príomhoide chun foghlaim, iompar agus folláine na ndaltaí a fheabhsú.

Seo a leanas straitéisí idirghabhála féideartha sa scoil:

- Timpeallacht scoile shaibhir i gcló
- Úsáid leabhar fíor CRS seomraí ranga
- Teanga chomhsheasmhach sa Mhatamaitic ar fud na scoile
- Cur chuige comhsheasmhach i bhfoghlaim litrithe
- Cláir Léitheoireachta Roinnte do thuismitheoirí agus do pháistí
- Clár Léitheoireachta “Buddy” idir na ranganna sóisearacha agus sinsearacha
- Spreagadh chun leabhair leabharlanna a úsáid laistigh agus lasmuigh den scoil
- Cluichí a chuireann Litearthacht agus Uimhearthacht chun cinn
- Léitheoireacht Chiúin Inbhuanaithe Neamhthearanta / Drop Everything And Read
- Úsáid straitéisí teagaisc éagsúla sa seomra ranga
- Clár Feasachta Fóinéimeach Heggerty
- UFLI
- Sound Linkage le Peter Hatcher
- Edmark
- Úsáid TFC chun tacú le Litearthacht agus Uimhearthacht (e.g. Wordshark, Lexia, Maxlex, IXL, ReadTheory Reading Eggs, Type to Learn)
- Úsáid IWB agus iPads
- TTRS do dhaltaí le AEN ó Rang 3 go Rang 6
- Zippy’s Friends
- Weaving Wellbeing
- Friends for Life
- The Friendship Formula
- The Incredible Years Programme

Tá aithint deacrachtaí agus soláthar tacaíochta chomh luath agus is féidir, lárnach dár gcuid oibre mar fhoireann oideachais speisialta. Féadtar cláir luath-idirghabhála a sholáthar ag an Múinteoir Ranga agus/nó Múinteoir Tacaíochta, ag leanúint an Cur Chuige Céimnithe (Creat Leanúnachais NEPS).

- Gheobhaidh an dalta tacaíocht bhreise laistigh den rang ón múinteoir ranga nó ón múinteoir OS
- Déanfar difreáil ar ábhar na gceachtanna agus tabharfar tuilleadh deiseanna athdhéanta ar ábhar sonrach más gá.

- Tabharfar acmhainní agus gníomhaíochtaí do thuismitheoirí le cleachtadh sa bhaile chun cabhrú le dul chun cinn an linbh.
- Agus daltaí ag bogadh chuig leibhéal nua ranga, cuirfidh múinteoirí a gcomhghleacaithe ar an eolas faoi dhaltaí a raibh tacaíocht bhreise de dhíth orthu, chun monatóireacht dhian a choinneáil orthu.
- Rianóidh an fhoireann MOS dul chun cinn na ndaltaí i Naíonáin Mhóra trí Thástáil Scagtha na Naíonán Meánach (MIST). Tá an féidearthacht ann go mbeidh an TEST2R agus Tástáil Luath-Uimhearthachta Droim Conrach (DTEN) in úsáid chomh maith.

Ardú Litearthachta/Literacy Lift-Off

Forbraíodh an clár Ardú Litearthachta ionas go mbainfidh páistí i Naíonáin Mhóra tairbhe as raon leathan de straitéisí léitheoireachta le tacaíocht ó na Múinteoirí Oideachais Speisialta. Déantar grúpáil ar na páistí de réir a gcumas léitheoireachta ionas go mbeidh siad ag obair ag leibhéal cuí le páistí eile a bhfuil cumas comhchosúil acu.

Glacann gach grúpa sealanna ag páirt a ghlacadh i raon stáisiún, mar shampla:

1. Leabhar Nua
2. Fónaic/Staidéar Focal
3. Scríbhneoireacht
4. Léitheoireacht Fhaireach
5. Feasacht Fónaileithí

Déanann an múinteoir gníomhaíochtaí gach stáisiún a oiriúnú do chumas an ghrúpa. Mairíonn gach stáisiún thart ar 10 nóiméad, agus ansin bogann na páistí ar aghaidh go dtí an chéad stáisiún eile.

Teagasc Straitéisí Idirbheartaithe Foirne (TSI)

Is cur chuige i dteagasc agus i bhfoghlaim na litearthachta é Teagasc Straitéisí Idirbheartaithe Foirne (TSI) a chuirtear i bhfeidhm sa tríú téarma do Rang 3 go Rang 6 thar thréimhse sé seachtaine.

Tacaíonn an t-idirghabháil seo le daltaí straitéisí tuisceana a chur i bhfeidhm go neamhspleách agus scileanna tábhachtacha a fhorbairt, mar shampla: Obair i ngrúpaí, Foclóir a fhorbairt, Aiseolas éifeachtach a thabhairt i mbealach comhoibríoch agus cuimsitheach

Teagasc Stáisiún i Matamaitic

Ag brath ar infhaighteacht acmhainní, eagraítear teagasc stáisiún sa Mhatamaitic i mblocanna sé seachtaine do dhaltai ó Rang a hAon go Rang a Sé. Rothlaíonn na daltaí timpeall ar ghníomhaíochtaí praiticiúla agus ar chluichí réamhphleanáilte sa Mhatamaitic chun coincheapa lárnacha matamaitice a athbhreithniú agus a neartú.

Oibríonn daltaí ar thascanna atá ceangailte agus difreáilte chun scil a fheabhsú nó coincheap a leathnú. Déantar forbairt ar réiteach fadhbanna chun scileanna smaointeoireachta na bpáistí a fheabhsú.

Réidh Socair Déan

Cuirtear an clár Mata, Réidh Socair Déan, i bhfeidhm i Ranganna na Naíonán Bheaga agus Mhóra. Díríonn an clár ar mhúineadh i ngrúpaí beaga, ag baint úsáide as ábhair choncréiteacha agus gníomhaíochtaí bunaithe ar chluichí chun idirdhealú aonair a sholáthar ag leibhéal an ranga do dhaltai atá ag streachailt. Éascaíonn sé freisin leathnú torthaí foghlama do gach dalta.

Teagasc Foirne agus Tacaíocht sa Rang

Ag tabhairt aird ar phróifíl ranganna aonair, féadfaidh baill den fhoireann oideachais speisialta oibriú i dteannta le múinteoirí príomhshrutha chun tacaíocht a sholáthar do dhaltaí i litearthacht, uimhearthacht, nó réimsí eile inniúla. Déanfar tacaíocht laistigh den rang a mheas i gcomhthéacs imthosca an ranga aonair, agus braithfidh tarraingt siar le haghaidh teagaisc bhreise ar phróifíl aonair na ndaltaí agus ar a ndul chun cinn ar an gComhthéacs Tacaíochta.

An Próiseas um Aithint agus Freagairt do Riachtanais trasna an Leanúnachais Tacaíochta

Leagtar amach sa chuid seo an creat **Leanúnachas Tacaíochta** chun riachtanais speisialta oideachais (RSO) a shainaithint agus a fhreagairt i scoileanna. Tá an creat deartha chun a chinntiú go bhfaigheann páistí a bhfuil RSO acu an tacaíocht chuí, bunaithe ar dhéine agus cineál a gcuid riachtanas. Tá na leibhéil tacaíochta solúbtha, rud a ligeann d'idirghabhálacha coigeartú de réir mar is gá le himeacht ama.

Príomhchomhpháirteanna:

1. An Leanúnachas Tacaíochta

- Tá an creat seo bunaithe ar an bprionsabal go bhféadfadh RSO na bpáistí a bheith éagsúil ó thaobh déine agus fad saoil de.
- Is cur chuige céimnitheach é a thosaíonn le hidirghabhálacha laistigh den seomra ranga agus a fhásann go tacaíocht níos aonairithe más gá.
- Cuidíonn an creat le hacmhainní a dháileadh go héifeachtach, rud a chinntíonn go bhfaigheann páistí a bhfuil na riachtanais is mó acu an leibhéal tacaíochta is airde.

2. Leibhéal Tacaíochta:

- **Tacaíocht Scoile Uile – Gach Dalta:**
 - Diríonn sé ar chleachtais scoile a thacaíonn le gach dalta, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil RSO acu.
 - Áirítear leis straitéisí uileghabhálacha agus cur chuige teagaisc cuimsitheach a úsáideann gach ball foirne chun freastal ar riachtanais ghinearálta oideachais.
- **Tacaíocht Seomra Ranga – Gach Dalta:**
 - Cuireann an múinteoir ranga modhanna teagaisc difreáilte agus straitéisí tacaíochta i bhfeidhm chun riachtanais na bpáistí a chomhlíonadh laistigh den seomra ranga.
- **Tacaíocht Scoile – Roinnt:**
 - Tacaíocht spriocdhírthe do pháistí a bhfuil riachtanais aitheanta acu.
 - D'fhéadfadh sé seo idirghabhálacha sonracha a áireamh agus páirt a bheith ag múinteoirí oideachais speisialta nó gairmithe seachtracha.
- **Tacaíocht Scoile Móide – Beagán:**
 - Tacaíocht níos déine, aonairithe do pháistí a bhfuil riachtanais shuntasacha acu.
 - Áirítear leis idirghabhálacha saincheaptha agus athbhreithnithe rialta ar dhul chun cinn an pháiste.

3. An Próiseas Fadhbréitigh

- Cur chuige córasach chun riachtanais na bpáistí a aithint, idirghabhálacha a phleanáil, agus dul chun cinn a athbhreithniú.
- Comhoibríonn múinteoirí, tuismitheoirí agus gairmithe eile lena chinntiú go gcuirtear an tacaíocht cheart ar fáil.

4. An Comhad Tacaíochta Dalta

- Doiciméad a úsáidtear chun idirghabhálacha agus tacaíocht gach dalta a thaifeadh agus a rianú.
- Áirítear leis pleananna mionsonraithe, measúnuithe agus athbhreithnithe chun monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn agus coigeartuithe a dhéanamh de réir mar is gá.

Trí Leanúnachas Tacaíochta a leanúint, is féidir le scoileanna freagairt chéimnitheach a thabhairt do riachtanais oideachais speisialta, rud a chinntíonn go bhfuil an tacaíocht a chuirtear ar fáil oiriúnach agus inathraithe bunaithe ar athbhreithnithe rialta.

Tacaíocht Scoile Uile – Gach Dalta

Díríonn **Tacaíocht Scoile Uile** ar chur chuige scoile iomláin chun riachtanais gach dalta, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil RSO acu, a chomhlíonadh trí straitéisí uileghabhálacha, coisctheacha agus gníomhacha.

Príomhghnéithe:

1. Cur Chuige Scoile Iomláin:

- Díríonn an scoil ar fholláine fhisiciúil, mheabhrach, mhothúchánach agus shóisialta gach dalta.
- Cruthaítear cultúr folláine comhchoiteann laistigh de phobal na scoile.
- Tá folláine mar eilimint bhunúsach d'fheidhmiú rathúil an Leanúnachais Tacaíochta, ag treorú comhtháthú cleachtais theagaisc chuimsitheacha, polasaithe scoile, agus rannpháirtíochta daltaí.
- Spreagtar mothú muintearais agus ceangail leis an bpobal scoile trí pholasaithe agus cleachtais scoile.

2. Ráiteas Polasaí Folláine agus Creat don Chleachtas:

- Leagtar béim sa chreat seo ar an tábhacht a bhaineann le folláine a chur chun cinn mar chuid lárnach d'éiteas gach scoile.
- Sonraítear conas is féidir le scoileanna dul i ngleic le folláine ag an leibhéal aonair agus comhchoiteann.
- Tá folláine páistí a bhfuil RSO acu thar a bheith tábhachtach agus teastaíonn aird ar na tosca riosca agus cosanta a mbíonn tionchar acu ar a dtaithí ar scoil.
- Cuidíonn tosca cosanta, amhail caidrimh thacúla agus timpeallacht shábháilte, le torthaí dearfacha a bhaint amach do na páistí seo.
- Ba cheart do scoileanna idirghabhálacha a phleanáil chun tosca cosanta a fheabhsú agus rioscaí a laghdú, rud a chruthóidh timpeallacht dhearfach agus chuimsitheach do pháistí a bhfuil RSO acu.

3. Ceithre Príomhréimse maidir le Folláine a Chur Chun Cinn:

Soláthraíonn na ceithre réimse seo cur chuige cuimsitheach, coisctheach, scoile iomláin maidir le folláine:

- **Cultúr agus Timpeallacht na Scoile:**
 - Ag cruthú timpeallacht thacúil agus chuimsitheach a chuireann folláine chun tosaigh do gach dalta.
- **Curaclam (Teagasc agus Foghlaim):**
 - Straitéisí dírithe ar fholláine a chomhtháthú i gcleachtais theagaisc agus fhoghlama, ag cinntiú go bhfuil tacaíocht ar fáil do gach dalta, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil RSO acu.
- **Polasaí agus Pleanáil:**
 - Polasaithe scoile a fhorbairt a léiríonn tiomantas don fholláine agus don chuimsiú daltaí.
- **Caidrimh agus Comhpháirtíochtaí:**

- Caidrimh láidre a chothú idir daltaí, múinteoirí, teaghlaigh agus comhpháirtithe seachtracha chun pobal tacaíochta a neartú.

Tríd is tríd, díríonn Tacaíocht Scoile Uile – Gach Dalta ar chur chun cinn folláine agus cultúr scoile tacúil mar bhuntaca d'éirigh gach dalta, go háirithe iad siúd a bhfuil riachtanais speisialta acu. Tá ról rithábhachtach aige freisin maidir le cur i bhfeidhm rathúil an Leanúnachais Tacaíochta.

Tacaíocht Scoile Uile/Tacaíocht Seomra Ranga do Chách

Is é **Tacaíocht Seomra Ranga do Chách** an chéad fhreagairt a thugann an múinteoir ranga nuair a thagann imní chun cinn faoi fhoghlaim, folláine nó forbairt shóisialta-mhothúcháinach pháiste. Baineann sé le hathruithe a dhéanamh ar chleachtais teagaisc chun cuidiú le gach dalta, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil riachtanais speisialta oideachais (RSO) acu, páirt mhíniúil a ghlacadh ina bhfoghlaim.

Príomhghnéithe:

1. Plean Tacaíochta Seomra Ranga:

- Má theipeann ar oiriúnuithe ginearálta sa seomra ranga riachtanais an pháiste a chomhlíonadh go hiomlán, cruthaítear **Plean Tacaíochta Seomra Ranga**. Leagtar amach sa phlean seo riachtanais shonracha an pháiste agus na straitéisí a chuirfear i bhfeidhm chun tacú leis/léi.
- Déantar an plean a fhorbairt i gcomhar le tuismitheoirí/caomhnóirí agus d'fhéadfadh gníomhartha a bheith ann, sa bhaile agus ar scoil, chun tacú le forbairt an pháiste.

2. Aithint ar Riachtanais:

- Tosaíonn an próiseas le bunú láidreachtaí, spéiseanna agus aon deacrachtaí foghlama an pháiste trí mheasúnuithe curaclaimbhunaithe agus breathnóireachtaí múinteora.
- Tá bailiú faisnéise rithábhachtach agus d'fhéadfadh sé a bheith mar chuid de an timpeallacht foghlama a mheas, comhairliúchán a dhéanamh leis an páiste agus lena dtuismitheoirí/caomhnóirí, agus úsáid a bhaint as uirlisí mar **Seicliosta Timpeallachta Foghlama**.

3. Tacaíocht ag Leibhéal an tSeomra Ranga:

- Tá **Tacaíocht Seomra Ranga** leordhóthanach do pháistí a bhfuil riachtanais éadroma nó shealadacha acu.
- Baineann sé le modhnuithe ar chur chuige teagaisc agus foghlama a dhéanann an múinteoir ranga chun freastal ar riachtanais an pháiste.
- D'fhéadfadh tacaíocht aonair a bheith san áireamh, amhail cabhair bhreise a sholáthar sa rang nó luas agus inneachar ceachtanna a mhionathrú.

4. Comhoibriú le Gairmithe Eile:

- Má mhaireann an imní, féadfaidh an múinteoir ranga comhairle a lorg ón múinteoir oideachais speisialta nó ó ghairmithe eile.
- Tá comhoibriú le tuismitheoirí/caomhnóirí agus an páiste rithábhachtach chun a chinntiú go gcuirtear an tacaíocht cheart ar fáil.

5. Aistriú go Leibhéal Níos Airde Tacaíochta:

- Má bhíonn an páiste fós ag streachailt in ainneoin na n-idirghabhálacha sa seomra ranga, bogtar an próiseas go **Tacaíocht Scoile – Roinnt** chun tacaíocht níos dírithe a chur ar fáil trí phróiseas fadhbraitigh chomhair.

Díríonn Tacaíocht sa Seomra Ranga – Gach Dalta ar idirghabháil luath agus comhoibriú chun tacú le páistí a bhfuil riachtanais speisialta acu trí mhionathruithe ar an timpeallacht ranga agus ar chur chuige teagaisc.

Tacaíocht Scoile do Roinnt

Is cur chuige níos spriocdhírithe é **Tacaíocht Scoile do Roinnt** laistigh den **Leanúnachas Tacaíochta** do pháistí a dteastaíonn tacaíocht níos indibhidiúlaí uathu, go háirithe má tá riachtanais leanúnacha acu nach bhfuil réitithe go hiomlán le **Tacaíocht Seomra Ranga do Chách**

Príomhghnéithe:

1. Aithint ar Riachtanais:

- Má mhaireann na himní, stiúrann an múinteoir oideachais speisialta an próiseas bailithe faisnéise. Áirítear leis seo measúnuithe foirmiúla agus neamhfhoirmiúla, breathnóireachtaí múinteora, agus comhairliúcháin le tuismitheoirí/caomhnóirí agus an páiste féin.
- Déantar iarracht **láidreachtaí, spéiseanna agus riachtanais shonracha** an pháiste a shainaithint.

2. Idirghabhálacha Spriocdhírithe:

- Féadfaidh an tacaíocht a bheith mar theagasc comh-mhúinteoireachta, teagasc grúpa beag, nó idirghabhálacha aonair.
- **Cruthaítear Plean Tacaíochta Dalta** le spriocanna SMART (Sonrach, Intomhaiste, Indéanta, Réadúil, Amaithe).

3. Comhoibriú:

- Déantar an próiseas i gcomhar idir an múinteoir ranga, an múinteoir oideachais speisialta, tuismitheoirí/caomhnóirí, agus an páiste.
- Féadfar gníomhaireachtaí seachtracha a bheith páirteach más gá.

4. Monatóireacht agus Athbhreithniú:

- Déantar dul chun cinn an pháiste a mheas go rialta agus straitéisí a athrú más gá.

5. Aistriú go Leibhéal Níos Airde nó Ísle Tacaíochta:

- Má tá feabhas suntasach tagtha ar an páiste, d'fhéadfadh sé/sí filleadh ar **Tacaíocht sa Seomra Ranga – Gach Dalta**.
- Má tá an tacaíocht fós neamhleor, bogfar an páiste go **Tacaíocht Scoile Móide – Beagán**.

Tacaíocht Scoile Móide do Bheagán

Is é **Tacaíocht Scoile Móide do Bheagán** an leibhéal is airde tacaíochta do pháistí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta shuntasacha agus leanúnacha acu.

Príomhghnéithe:

1. Aithint ar Riachtanais:

- Déantar cur chuige cuimsitheach agus comhoibríoch chun láidreachtaí, spéiseanna agus riachtanais an pháiste a aithint ar fud réimsí éagsúla (litearthacht, uimhearthacht, scileanna sóisialta, etc.).
- Féadfaidh gníomhaireachtaí seachtracha a bheith páirteach sa phróiseas (e.g., Teiripeoirí Urlabhra agus Teanga, Síceolaithe Cliniciúla).

2. Idirghabhálacha Indibhidiúla:

- Tá gá le straitéisí struchtúrtha agus oiriúnaithe chun rannpháirtíocht agus rath acadúil a spreagadh.
- **Cuirtear Plean Tacaíochta Dalta i bhfeidhm le spriocanna SMART.**

3. Comhoibriú agus Solúbthacht:

- Oibríonn an **múinteoir ranga, an múinteoir oideachais speisialta, an páiste agus a thuismitheoirí/caomhnóirí** le chéile.

4. Cur Chuige atá Bunaithe ar Fhianaise:

- Baintear úsáid as cur chuige taighdebhunaithe le ról shoiléire laistigh den phlean tacaíochta.

5. Monatóireacht agus Athbhreithniú:

- Déantar measúnú rialta ar fhreagairt an pháiste ar idirghabhálacha.

6. Ról na nGníomhaireachtaí Seachtracha:

- Féadfaidh seirbhísí mar **NEPS, CAMHS, agus teiripeoirí éagsúla** a bheith páirteach.

Is é Tacaíocht Scoile Móide do Bheagán an leibhéal tacaíochta is dian, atá bunaithe ar chomhoibriú, cur chuige eolaíoch, agus athbhreithniú leanúnach.

Critéir a úsáidtear chun daltaí a roghnú le haghaidh tacaíochta

Grúpa 1	<u>Daltaí CRS catagóirí seo a leanas de riachtanais speisialta oideachais:</u> • Míchumas Coirp • Lagéisteacht • Lagamhí-úsáid • Suaiteacht Mhothúchánach • Suaiteacht Mhothúchánach Thromchúiseach • Míchumas Ginearálta Foghlama Measartha • Míchumas Ginearálta Foghlama Trom/Doimhin • Uathachas/Néaraimí-Éagsúlacht san Uathachas • Siondróm Measta • Neamhord Sonrach Urlabhra agus Teanga • II-Mhíchumais	Leithdháilfear an t-am do dhaltai sa chatagóir seo de réir a gcuid riachtanas agus na hacmhainní atá ar fáil sa scoil
Grúpa 2	• Faoi bhun an 10ú Peircintíl/STen 1-3 sa Léitheoireacht • Faoi bhun an 10ú Peircintíl/STen 1-3 sa Mhata	.
Grúpa 3	<u>Riachtanais Oideachais</u> ▪ Teorainn Mhíchumas Ginearálta Foghlama Éadrom ▪ Míchumas Ginearálta Foghlama Éadrom ▪ Míchumas Sonrach Foghlama	Incháilithe do thacaíocht ag Céim 2
Grúpa 4	<u>Straitéisí Luath-Idirghabhála:</u> ▪ Tacaíocht litearthachta laistigh den seomra ranga do Naíonáin Bheaga ▪ Tacaíocht litearthachta laistigh den seomra ranga do Naíonáin Mhóra ▪ Lift-Off to Literacy do Naíonáin Mhóra ▪ Tacaíocht ranga do chláir litearthachta agus matamaitice CRS ranganna sóisearacha* ▪ Réidh Socair Déan do na Naíonáin ▪ Múineadh trí stáisiúin ar feadh bloc seachtaine ó Rang a hAon go Rang a Sé	D'fhéadfadh tacaíocht laistigh den rang a bheith éagsúil ag brath ar raon na riachtanas sa scoil ina hiomláine. D'fhéadfadh tarraingt siar a bheith riachtanach i dteannta le cur chuige laistigh den rang chun tacú le daltaí aonair.
Grúpa 5	Daltaí nua cláraithe ó Rang a hAon – Tacaíocht le Gaeilge do Théarma 1	Déanfar measúnú neamhfhoirmiúil.

Grúpa 6	Daltaí a thiteann idir an 10ú agus an 20ú Peircintíl sa léitheoireacht nó sa mhata.	
Grúpa 7	Daltaí a bhfuil deacrachtaí foghlama acu, lena n-áirítear: Daltaí a bhfuil deacrachtaí éadroma cainte agus teanga acu Daltaí a bhfuil deacrachtaí sóisialta/mothúchána éadroma acu Daltaí a bhfuil deacrachtaí comhordaithe nó rialaithe airde acu a bhaineann le coinníollacha aitheanta cosúil le <i>díspraicse, ADD, ADHD</i>	Daltaí a bhfuil imní ar mhúinteoirí fúthu ach nach bhfuil aon tuairisc fhoirmiúil acu.
Grúpa 8	Daltaí a thiteann faoi bhun an 25ú Peircintíl sa léitheoireacht nó sa mhata.	
Grúpa 9	Daltaí a thiteann faoi bhun an 30ú Peircintíl sa léitheoireacht nó sa mhata.	
Grúpa 10	Daltaí le cumas eisceachtúil (NRIT 130 nó os a chionn)	Ag brath ar acmhainn.

Cumas Eisceachtúil

Déantar an New Non-Reading Intelligence Test (NNRIT) a riar i Rang a 2 agus i Rang a 5 agus úsáidfear é mar threoir chun daltaí le cumas eisceachtúil a roghnú. D'fhéadfaí daltaí a bhfuil scór 130 nó níos airde acu a roghnú le haghaidh teagasc forlíontach, ag brath ar acmhainn.

Athbhreithniú ar an gClár Foghlama

Déanfar dul chun cinn gach dalta a mhonatóireacht go leanúnach i rith an téarma teagaisc. Cuirfear athbhreithniú níos doimhne i gcrích ag deireadh an téarma teagaisc (i.e. tar éis 13 – 20 seachtain). D'fhéadfadh sé seo a bheith san áireamh:

- Measúnú ar dhul chun cinn an dalta agus mheasúnú ar éifeachtacht an chlár foghlama.
- Comhairliúchán idir an múinteoir oideachais speisialta, an múinteoir ranga agus, más cuí, na tuismitheoirí.
- Cinneadh ar leibhéal na tacaíochta atá riachtanach don dalta amach anseo.
- Nuashonrú na SSFanna (críochnóidh an Múinteoir Oideachais Speisialta an *Tuarascáil Athbhreithnithe Tacaíochta* do gach dalta i mí an Mheithimh).

Amchlár Múinteoirí Oideachais Speisialta

Cuirfear amchlár na Múinteoirí Oideachais Speisialta le chéile i mí Mheán Fómhair agus déanfar athbhreithniú rialta air i rith na scoilbhliana agus arís i mí an Mheithimh. Más féidir, aithneofar na daltaí a bheidh ag teastáil le haghaidh teagasc forlíontach i mí an Mheithimh don Meán Fómhair dar gcionn chun moill a sheachaint. Má bhíonn gá le hathrú ar amchlár i rith na scoilbhliana, déanfar comhairliúchán leis an bPríomhoide Tánaisteach/SENCO.

Díolúine ón nGaeilge

Nuair is cuí, tabharfaidh Gaelscoil Raifteirí aird ar riachtanais foghlama litearthachta agus teanga daltaí a mbíonn dúshlán acu i gcumarsáid trí mheán na Gaeilge. Chun cleachtais uilechuimsitheacha a chur chun cinn:

- Déanfar ionchais maidir le líofacht labhartha agus scríofa sa Ghaeilge a dhifreáil do dhaltaí a bhfuil riachtanais shonracha litearthachta agus teanga acu.

- Beidh na daltaí seo rannpháirteach ar bhealach bríoch i ngnéithe de ghníomhaíochtaí teanga agus cultúir na Gaeilge de réir a gcumas agus a leasanna.

Leanúntas/Scor Mic Léinn atá ag Fáil Teagaisc Fhorlíontaigh

Cinnfidh an Próiseas Réitithe Fadhbanna (féach na Treoirínte RSO do Bhunscoileanna) an bhfuil daltaí a fhaigheann Tacaíocht Bhreise le leanúint nó le scor. Diríonn an próiseas ar straitéisí bunaithe ar fhianaise a fhorbairt chun tacú le gach dalta bunaithe ar na ceisteanna seo a leanas:

Cad é an imní? Cén fáth a bhfuil sé ag tarlú? Conas is féidir linn cabhrú? Ar oibrigh sé?

Déantar athbhreithnithe rialta ar na hidirghabhálacha agus ar na tacaíochtaí chun freastal ar riachtanais athraitheacha an linbh.

Scor na Teagaisc Forlíontaí

Má ghlactar leis, tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar an gclár ag deireadh théarma teagaisc, nach leanfar leis an teagasc forlíontach do mhac léinn aonair, leanfar de mhonatóireacht a dhéanamh ar an mac léinn sa ghnáthrang. Cuirfear an cinneadh seo in iúl do thuismitheoirí ar an bhfón.

Coinneáil Taifead

Coinnítear taifead de thuairiscí agus de chruinnithe i gcomhad an dalta ar Aladdin. Coinnítear cóip pháipéir de thorthaí tástála i gcomhad i seomra slán stórála. Déileáiltear le gach eolas de réir threoracha na nAchtanna um Shaoráil Faisnéise agus um Chosaint Sonraí.

Riarachán Sceideal na Tástála sa Gnáthsruth

Déantar gach tástáil ranga iomlán ó Rang 2 go Rang 6 a riar ag an múinteoir ranga. Déantar tástálacha ranga iomlána i Naíonáin Shinsearach agus i Rang 1 a riar de ghnáth ag an múinteoir ranga le tacaíocht ón bhfoireann Oideachais Speisialta (SEN). Déantar na tástálacha MIST agus NRIT agus aththástálacha Deireadh Fómhair a riar ag an bhfoireann SEN.

Tástáil Scoile

Tá na tástálacha seo a leanas ar fáil sa scoil le húsáid ag múinteoirí ranga ag Céim a hAon agus ag SETanna ag gach céim. Ní liosta iomlán measúnachtaí é seo. D'fhéadfaí measúnachtaí eile a úsáid ó am go ham chun riachtanais mic léinn aonair a mheas.

Tástáil Fónaice – Naíonáin Bheaga agus Naíonáin Mhóra

Measúnuithe Jolly Phonics agus Jackson Phonics a sholáthraíonn modh éasca agus tapa do mhúinteoirí chun eolas na bpáistí ar dhíchódú agus ar thuiscint a mheas.

Tástáil Léitheoireachta Bhunscoile Droim Conrach

Is tástáil chaighdeánaithe léitheoireachta í an Tástáil Léitheoireachta Bhunscoile Droim Conrach a forbraíodh go sonrach le haghaidh riarachán grúpa i mbunscoileanna na hÉireann. Tá na tástálacha roinnte i sé Leibhéal, gach ceann acu le foirmeacha comhthreomhara, agus tá siad deartha do dhaltaí ó dheireadh Rang a hAon go deireadh Rang a Sé.

Tástáil Nua Mata Droim Conrach

Is sraith tástálacha caighdeánaithe ar ghnóthachtáil i mata í an DPMT-R a forbraíodh go sonrach le haghaidh riarachán grúpa i mbunscoileanna na hÉireann. Tá na tástálacha roinnte i sé Leibhéal, formhór acu le foirmeacha comhthreomhara, agus tá siad deartha do dhaltaí ó dheireadh Rang a hAon go deireadh Rang a Sé.

Tástáil Nua Gaeilge Droim Conrach

Is sraith tástálacha caighdeánaithe gnóthachtála i nGaeilge í an TGD-R, a forbraíodh go sonrach le haghaidh riarachán grúpa i mbunscoileanna Béarla – scoileanna ina múintear Gaeilge mar ábhar, ach nach í an Ghaeilge an phríomhtheanga teagaisc.

NNRIT

Déanann tástálacha NNRIT measúnú ar ghnéithe den teanga agus den smaointeoireacht nach léirítear go neamhriachtanach i dtomhais ghnóthachtála daltaí, agus cuidíonn siad le daltaí atá ag streachailt le foghlaim nó ag léamh go mall a aithint, fiú má tá cumas ard bunúsach acu. Déantar an measúnú seo i Rang a Dó agus i Rang a Cúig.

Tástálacha Breise um Riachtanais Oideachais – (de réir mar is gá)

QUEST II

Scagthástáil litearthachta agus trealamh diagnóiseach é seo. Oiriúnach do pháistí 7-8 mbliana d'aois.

NARA/DRA/YARC

Déanann na measúnuithe seo tástáil ar léamh béil, bunaithe ar shraith scéalta gearra, agus soláthraíonn siad bearta achoimre agus faisnéis dhiagnóiseach mhionsonraithe.

PM Benchmarking

Dearadh Acmhainn Measúnaithe Léitheoireachta PM Benchmark chun leibhéil teagaisc agus léitheoireachta neamhspleách na ndaltaí a mheas ag baint úsáide as téacsanna bríocha nach bhfacthas cheana. Úsáidtear é chun a chinneadh cén leibhéal ar chóir don dalta tosú air sa chlár Literacy Lift-Off.

Innéacs Aston

Tá Innéacs Aston comhdhéanta de shraith tástálacha chun deacrachtaí teanga a scagadh agus a dhiagnóisiú. Is féidir leis an Innéacs Aston patrún foghlama an pháiste a léiriú agus cineálacha ar leith de phatrúin fhoghlama a aithint. Oiriúnach d'aois: 5 go 14 bliana.

MIST

Díríonn an Middle Infant Screening Test (MIST) ar scileanna léitheoireachta, scríbhneoireachta agus éisteachta agus soláthraíonn sé pacáiste cuimsitheach scagtha agus diagnóisigh do pháistí níos óige. Déantar MIST a riar i dtéarma a cúig de Naíonáin ag an bhfoireann SET chun daltaí a bhfuil tacaíocht bhreise ag teastáil uathu a scagadh.

MALT

Is cur chuige é MaLT maidir le measúnú mata do dhaltai 5–14 bliana d'aois. Is tástáil chaighdeánaithe náisiúnta í agus is féidir í a úsáid ag am ar bith le linn na bliana scoile – chun scagadh, monatóireacht agus rianú dul chun cinn a dhéanamh, chomh maith le haghaidh próifiliú diagnóiseach aonair.

BIAP

Is ionstraim scagtha í an BIAP atá deartha chun cabhrú le múinteoirí láidreachtaí agus riachtanais ar leith daltaí CRS ranganna Naíonán a aithint. Leagann sé an bhunchloch le haghaidh próiseas leanúnach de bhreathnóireacht struchtúrtha, gníomh diagnóiseach agus taifeadadh ar fhorbairt fhoghlama an dalta de réir mar a théann sé/sí ar aghaidh tríd an mbunscoil. Tá an BIAP oiriúnach do dhaltai idir 4 agus 7 mbliana d'aois.

WRAT

Tomhaiseann an WRAT-4 scileanna acadúla bunúsacha i léamh focal, tuiscint abairte, litriú agus ríomh matamaitice. Soláthraíonn an measúnú tapa, simplí agus iontaofa seo tásc den scoth ar fheidhmíocht tosaigh, athmhéasúnú nó tomhas dul chun cinn d'aon dalta.

WIAT

Is tástáil dhiagnóiseach chuimsitheach í an WIAT-III atá deartha chun Léamh Focal Aonair, Tuiscint Léitheoireachta, Luas Léitheoireachta, Ráta Léitheoireachta, Tuiscint Léitheoireachta agus Litriú Focal Aonair a mheas do dhaltáí 6-16 bliana d'aois.

Tástáil Luathlitearthachta Droim Conrach

Is tástáil scagtha agus diagnóiseach í an DTEL atá oiriúnach do dhaltáí i Ranga a hAon go Rang a Sé. Tá sé oiriúnach le húsáid ar dhaltáí ag deireadh Naíonáin Shinsearacha agus tús Rang a hAon atá ag streachailt leis an léitheoireacht.

Tástáil Luathuimhreachta Droim Conrach

Is tástáil scagtha agus diagnóiseach í an DTEN atá oiriúnach do dhaltáí ag deireadh Naíonáin Shinsearacha agus tús Rang a hAon atá ag streachailt le coincheapa bunúsacha matamaitice a shealbhú.

Maths Tracker

Is tástáil scagtha ar uimhearthacht í seo, oiriúnach do dhaltáí ó Rang a hAon go Rang a Sé.

Test 2R

Cuimsíonn an tástáil seo tástáil scagtha tosaigh do dhaltáí 5 agus 6 bliana d'aois, chomh maith le tástáil dhiagnóiseach leantach do dhaltáí aonair a d'fhéadfadh a bheith i mbaol deacrachtaí litearthachta a fhorbairt.

Two Peas in a Pod – Tástáil Feasachta Fónaice

Úsáidtear an measúnú diagnóiseach seo le léitheoirí nua atá ag streachailt leis an litearthacht. Tá sé deartha chun 16 scil dhifriúla feasachta fónaice a mheas, ó na cinn is bunúsaí (is fusa) go dtí na cinn is airde (níos dúshlánaí), ag clúdach scileanna ó churaclam na Naíonán agus Rang a hAon.

Measúnú Feasachta Fónaimeolaí Heggerty – Bridge the Gap

Is réiteach idirghabhála feasachta fónaimeolaí é *Bridge the Gap* a thacaíonn le gach foghlaimoir a bheith inniúil ar scileanna luathlitearthachta riachtanacha.

Sceideal na dTástálacha Príomhshrutha		
Leibhéal Ranga	Ainm na Tástála	Mí
Naíonáin Bheaga	- Tástálacha a Dhear an Múinteoir – fónaic - Tástálacha a Dhear an Múinteoir – luathuimhríocht	Samhain Bealtaine
Naíonáin Mhóra	- Middle Infant Screening Test (MIST) - Tástálacha a Dhear an Múinteoir – fónaic - Tástálacha a Dhear an Múinteoir – luathuimhríocht - Tástáil Léitheoireachta Focal Marino	Gach Téarma Eanáir-Feabhra Bealtaine Roimh agus i ndiaidh Tús na Litearthachta
	- Tástáil Léitheoireachta Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 1 - Tástáil Mata Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 1	Bealtaine Bealtaine
Rang 1		
Rang 2	- NNRIT Leibhéal 2 - Tástáil Léitheoireachta Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 2 - Tástáil Mata Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 2 - Tástáil Ghaeilge Droim Conrach (caighdeánach) Leibhéal 2	Bealtaine Bealtaine Bealtaine Bealtaine
	- Tástáil Léitheoireachta Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 3 - Tástáil Mata Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 3 - Tástáil Ghaeilge Droim Conrach (caighdeánach) Leibhéal 3	Bealtaine Bealtaine Bealtaine
Rang 3		
Rang 4	- Tástáil Léitheoireachta Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 4 - Tástáil Mata Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 4 - Tástáil Ghaeilge Droim Conrach (caighdeánach) Leibhéal 4	Bealtaine Bealtaine Bealtaine
Rang 5	- NNRIT Leibhéal 3 - Tástáil Léitheoireachta Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 5 - Tástáil Mata Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 5 - Tástáil Ghaeilge Droim Conrach (caighdeánach) Leibhéal 5	Bealtaine Bealtaine Bealtaine Bealtaine
	- Tástáil Léitheoireachta Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 6 - Tástáil Mata Bhunscoile Droim Conrach (caighdeánaithe) Leibhéal 6 - Tástáil Ghaeilge Droim Conrach (caighdeánach) Leibhéal 6	Bealtaine Bealtaine Bealtaine
Rang 6		

Rinneadh athbhreithniú ar na Táscairí Cleachtais Éifeachtaí chun Tacú le Páistí a bhfuil RSO acu i gNaíonáin Ghnáthranga ag cruinniú foirne ar an 12.5.25.

Aontaíodh plean feabhsúcháin scoile do RSO mar chuid den phróiseas FMS. Socraíodh na spriocanna seo a leanas do 2025–2026:

Roinn 1: Prionsabal Lárnach 4: Folláine

- Pleanálann múinteoirí don teagasc agus don mheasúnú agus folláine páistí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu san áireamh.

Roinn 1: Prionsabal Lárnach 6: Dírithe ar an Leanbh agus Bunaithe ar Riachtanais

- Úsáideann múinteoirí an Comhthéacs Tacaíochta agus an próiseas réitithe fadhbanna chun riachtanais a aithint agus dul chun cinn a rianú.

Roinn 2: Comhthéacs Tacaíochta:

Tacaíocht sa Seomra Ranga do Chách:

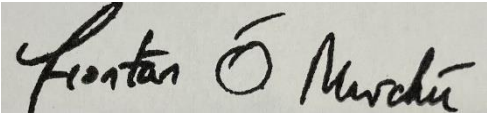
- Is é an Próiseas Réitithe Fadhbanna an chéad fhreagra ón múinteoir ranga nuair a thagann imní chun cinn. Glacann múinteoirí páirt i bpleanáil, athbhreithniú agus réiteach fadhbanna ar bhonn rialta.

Tacaíocht Scoile do Roinnt/Móide/Beagán – Próiseas Réitithe Fadhbanna:

- Soláthraíonn múinteoirí oideachais speisialta agus múinteoirí ranga tacaíocht spriocdhírithe. Úsáideann múinteoirí spriocanna CLISTE agus iad ag cruthú pleananna tacaíochta do dhaltáí chun torthaí foghlama a shocrú agus a athbhreithniú go soiléir.
- Glacann múinteoirí páirt i bhFoghlaim Ghairmiúil Leanúnach (FGL) chun scileanna éifeachtacha tacaíochta a fhorbairt.

Rinneadh an polasaí seo a dhaingniú ar an 8/12/2020, 19.5.2023 agus athbhreithníodh é ag cruinniú de Bhord Bainistíochta an 19/6/2025.

Síniú:

Dáta: 19.6.2025

Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta

Síniú:

Dáta: 19.6.2025

Príomhoide

Ceisteanna le dul leis an bPolasaí RSO

1. Cad é RSO?

Ciallaíonn RSO riachtanais speisialta oideachais. Faoin tsamhail nua leithdháilte, tá an téarma riachtanais speisialta oideachais leathan agus cuimsíonn sé daltaí a mbíonn deacrachtaí acu scileanna litearthachta agus/nó uimhearthachta a bhaint amach, daltaí a bhfuil deacrachtaí acu le scileanna mótaí mín nó mótaí ghRSO i dtreo is go bhfuil tionchar acu ar dhul chun cinn an dalta, agus daltaí a bhfuil diagnóis míchumais acu. Soláthraíonn an tsamhail leithdháilte nua do mhúineadh cuí do na daltaí seo trí chur chuige céimnithe.

2. Cad is brí le cur chuige céimnithe?

Glacaimid le cur chuige céim ar chéim chun tuiscint agus tacaíocht a thabhairt do dhaltaí a bhfuil riachtanas speisialta oideachais acu. Tá trí phríomhchéim ann, agus tá siad leagtha amach sa cháipéis beartais faoin gceannteideal **Leanúnachas Tacaíochta**. D'fhorbair an tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais (NEPS) an Leanúnachas Tacaíochta, agus úsáidtear é i ngach bunscoil.

3. Cad is Comhad Tacaíochta don Mhic Léinn ann?

Cuireann Comhad Tacaíochta don Mhic Léinn ar chumas na scoile idirghabhálacha a phleanáil agus cosán an dalta tríd an Leanúnachas Tacaíochta a rianú. Cuidíonn sé le múinteoirí dul chun cinn agus riachtanais a dhoiciméadú le himeacht ama agus cabhraíonn sé leo an leibhéal ceart tacaíochta a chur ar fáil do dhaltaí, ag teacht lena riachtanais. Déanann an Comhad Tacaíochta don Mhic Léinn freastal ar fhreagairt chéimnitheach thar na leibhéil éagsúla den Leanúnachas: **Tacaíocht Ranga, Tacaíocht Scoile, agus Tacaíocht Scoile Plus**. Maidir le daltaí a bhfuil riachtanais shuntasacha, leanúnacha agus chasta acu, beidh comhoibriú le gairmithe seachtracha, lena n-áirítear foirne ildisciplíneacha (mar shampla, teiripeoir saothair, teiripeoir cainte agus teanga, agus síceolaí). to work with the child (for example, occupational therapist, speech and language therapist and psychologist).

4. Cé a shocraíonn cé acu múinteoir a oibríonn le mo pháiste?

Is é an Príomhoide atá freagrach as múinteoirí a leithdháileadh ar ranganna. Bíonn an Príomhoide aireach ar riachtanais ár ndaltaí agus ar na láidreachtaí agus na leasanna ar leith atá ag ár múinteoirí.

5. Cé a bhíonn in ann rochtain a fháil ar thuairiscí mo pháiste?

Tugtar tuairiscí gairmiúla don Phríomhoide go minic chun cabhrú linn pleanáil chuí a dhéanamh do do pháiste. Coinnítear na tuairiscí faoi rún agus ní roinntear iad ach leis na múinteoirí atá ag teagasc do do pháiste.

6. Cad e Aladdin? An bhfuil sé sábháilte?

Is é Aladdin ár gCóras Bainistíochta Faisnéise. Tá sé scamall-bhunaithe agus slán. Tá sé comhlíontach le GDPR (rialacháin um chosaint sonraí). Ní bhíonn rochtain ag múinteoirí ach ar thaifid na ndaltaí atá ina rang reatha.

7. Cad é CRS?

Is cúntóir riachtanas speisialta (CRS) é CRS a fhostaítear chun cabhrú le riachtanais chúraim dalta nó daltaí ar leith agus iad faoi chúram na scoile. Tá leithdháileadh CRSanna rialaithe ag Ciorclán DES 30/2014.

8. Cad is Plean Pearsanta Dalta ann?

Leagann Plean Pearsanta Dalta amach riachtanais chúraim speisialta dalta agus léiríonn sé conas a bheidh an CRS fostaithe chun cabhrú leis an dalta. Déantar an plan i gcomhpháirt le tuismitheoirí agus múinteoirí an dalta, agus tagraíonn sé don phlean tacaíochta don dalta (bunaithe ar an Leanúnachas Tacaíochta).

9. An féidir le mo pháiste tacaíocht ó CRS a fháil?

Má tá míchumas ag do pháiste agus má tá riachtanais chúraim aige/aici, labhair leis an bPríomhoide nó an Príomhoide Tánaisteach chun iarratas ar rochtain ar CRS a phlé.

10. Cad é NEPS?

Is í an tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais (NEPS) seirbhís de chuid na Roinne Oideachais agus Scileanna (DES) a bhfuil sé mar aidhm aici tacú le forbairt phearsanta, shóisialta agus oideachasúil gach páiste trí chur i bhfeidhm teoiric agus cleachtas síceolaíochta san oideachas. Tá aird ar leith aici ar pháistí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu.

11. Cad é NCSE?

An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta. Bunaíodh í chun seirbhísí oideachais do dhaoine a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu a fheabhsú. Tá an NCSE freagrach as leithdháileadh tacaíochtaí teagaisc agus CRSanna chun tacú le páistí a bhfuil riachtanais speisialta acu. Eagraítear é seo go háitiúil trí Eagraithe Riachtanas Speisialta Oideachais (SENs).

12. Cad é an FSS agus cén fáth go mbíonn baint aige le scoileanna?

Is é an FSS (Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte) an eagraíocht a chuireann seirbhísí sláinte ar fáil in Éirinn, agus cuid dá dhualgais ná cúram agus leas páistí. Cuireann an FSS seirbhísí ar fáil do pháistí trína Fhoirne Luath-Idirghabhála, a Fhoirne Scoile-Aoise, a Sheirbhísí Teiripe Urlabhra & Teanga agus a Sheirbhísí Teiripe Saothair, srl. Cuireann an FSS scagthástálacha radhairc agus éisteachta ar fáil freisin do dhaltáí inár scoil.

13. Cad is tástáil scagtha ann?

Is tástálacha iad tástálacha scagtha atá furasta a chur i bhfeidhm, le líon beag míreanna, agus is féidir iad a chríochnú i dtéimhse ghearr ama, uaireanta i gceann cúpla nóiméad in aghaidh an pháiste. D'fhéadfadh siad a bheith ina dtástálacha páipéir agus peann luaidhe, scálaí rátála, liostaí seiceála nó breathnóireachtaí ar scileanna/cumas. Úsáidtear iad chun aird na scoile a tharraingt ar fhadhb fhéideartha agus is féidir iad a leanúint suas le measúnú níos doimhne.

14. Cad is tástáil dhiagnóiseach ann?

Is féidir le tástáil nó measúnú diagnóiseach próifíl de láidreachtaí agus laigí dalta a sholáthar agus cabhrú leis na múinteoirí pleananna teagaisc cuí a fhorbairt don dalta. Is cuid de Phlean Tacaíochta an Dalta iad na pleananna seo.

15. Cad is scór STEN ann?

Ciallaíonn scór STEN scór as deich. Úsáidtear é mar mharcóir chun torthaí páistí ar thástáil chaighdeánaithe a chur i gcomparáid le páistí eile a rinne an tástáil chéanna. Baineann thart ar 68% de pháistí scór idir 4 agus 7, mar is é seo an raon meánach.

16. Cad is scór céatadán ar thástáil ann?

Comparaíonn scór céatadán scór páiste le páistí eile a rinne an tástáil chéanna. Mar shampla, má fhaigheann páiste an 60ú céatadán, ciallaíonn sé go ndearna siad níos fearr ar an tástáil ná na páistí a fuair an 59ú céatadán nó níos ísle. Tugann tástálacha caighdeánaithe normanna do mhúinteoirí lena gcuirtear scóir i gcomparáid, ionas go mbeidh a fhios againn conas a scórálaíonn páistí i gcomparáid le páistí eile in Éirinn a rinne an tástáil chéanna.